

Čtenářsko - hospodářský spolek

Knihovna byla r. 1849 darována Kuřimi z přebytků nadace prince Gustava Wasy, majitele veverského panství, a to vrchním tohoto panství Jakubem Nedopilem. Dne 28. října 1883 byl utvořen z knihovny „Čtenářsko - hospodářský spolek Tomek“, nesoucí název po pražském spisovateli V.V. Tomkovi, spolek byl však z nařízení okresního úřadu v Tišnově dne 11. srpna 1939 rozpuštěn. Za Protektorátu byly z knihovny některé knihy vyřazeny, ale po válce byly opět dány do knihovny. V r. 1946 byly knihovny: sokolská, dělnická a Tomek sloučeny v jednu knihovnu obecní. V roce 1950 měla knihovna 2837 svazků, z toho 2036 knih zábavných, 453 naučných, 330 pro mládež a 28 časopisů. Se vzrůstajícími fondy bylo nutné knihovnu několikrát přestěhovat. Byla umístěna v Hudební škole, později v budově Dělnického domu. Bylo to však pouze provizorní řešení a teprve v roce 1976 byly pro potřeby knihovny postaveny odpovídající prostory. Městská knihovna v Kuřimi se stala nejnovější a největší v okrese Brno-venkov a tou zůstala i po přestavbě v roce 2007. Dnešní knihovnictví již není založeno na dobrovolné práci, Městská knihovna Kuřim je spravována městem Kuřim. Další informace je možné získat na www.mkkurim.cz

TJ Slovan Kuřim-Podlesí

Tělovýchovná jednota Slovan Kuřim-Podlesí je dobrovolným sdružením občanů provozujících tělovýchovu, sport, turistiku, organizační, osvětovou a hospodářskou činnost. TJ byla založena v roce 1958 s názvem TJ Slovan, v roce 1995 byla zaregistrovaná u Ministerstva vnitra jako TJ Slovan Kuřim-Podlesí. Počet členů je v současnosti 160. Činnost oddílu, především od roku 2004 kdy se stal předsedou Ing. Aleš Sikora, se stala různorodou. K činnosti využívá zapůjčený sál kulturního domu, hřiště a tenisový kurt, který si členové oddílu a obyvatelé Podlesí postavili svépomocí. V sále kromě pravidelné činnosti (florbal, cvičení žen, dětí, skoky do výšky, stolní tenis) uspořádali členové např. výstavu hraček a hlavolamů, výstavu autodráh a vláček, setkání majitelů lamp a samovarů. Asi nejvíce známou činností oddílu je organizace Kuřimská běžecké ligy –běžeckého poháru v Kuřimi a okolí pro všechny, které baví běhat. Každým rokem se přihlašuje do těchto 7 závodů více lidí, na hlavní běh přišlo loni více jak 200 běžců a dalších 50 se účastnilo lidových běhů se Tento běžecký seriál zajišťuje Slovan od roku 2004, jeho zakladateli byli Ivoš Peřina a David Holman. Také se Slovan spolupodílí na Kuřimské hodinovce, Memoriálu MUDr. Vališe, 12-ti hodinovce na kole a jednoho běhu Brněnského běžeckého poháru. Pro příznivce stolního tenisu pořádá oddíl soutěž (Podlesí cup), který navštíví cca 30 mužů, žen i dětí. Rodinnou akcí je pak májový Kolem kolem Babcu, cyklistický orientační a poznávací závod družstev. Dříve oblíbený vrhačský čtyřboj (koule, oštěp, disk a pařez) v posledních letech nahradil Podlesácký med'ák – nenáročný triatlon. Pro děti Slovan organizuje Dětské dny, Indiánskou šipkovanou, Honzíkovu stezku odvahy a další akce.

Mimo své prostory – na stadionu v Kuřimi- organizuje atletický pětiboj družstev a jednotlivců (na podzim a na jaře), mimo oddílu tenistů má Slovan družstvo malé kopané SK Nedámeto a družstvo florbalu nazvané Hambas.

TJ Slovan Kuřim - Podlesí se snaží, aby jeho členové sami vytvářeli aktivity, které by ostatním přinášeli potěšení, zábavu, poučení. Proto se struktura akcí každým rokem v něčem liší, jiné naopak přetrvávají. Hezkou tradicí se stal také každoroční úklid lesa v rámci Dne Země.

Ochotnická divadla

První divadelní představení se zřejmě odehrálo v Kuřimi v 19. století. První představení sehrál krátce po svém založení Sbor dobrovolných hasičů, nevíme však, kde se tato hra hrála. Pravděpodobně buď v hostinci „U Dvořáčků“ nebo „U Orátorů“. Víme jen, že to byla hra od tehdy populárního dramatika Štolby. Z éry sokolského divadelnictví se nám zachovalo více podkladů. Krátce po založení Sokola v roce 1899 byla sehrána hra Telegram – sezení městské rady. Představení se odehrálo v hostinci „U Dvořáčků“ na jevišti postaveném na bečkách. Za 49 let činnosti dramatický odbor Sokola sehrál asi 150 her, z nichž nejzajímavější jsou:

1918 Radúz a Mahulena
1920 Její Pastorkyňa
1921 Vojnarka
1922 Lucerna
1928 Periferie
1930 Maryša
1931 Janošík
1932 Jan Výrava
1933 Plukovník Švec
1934 Václav Hrobčický z Hrobčic
1936 Jízdní hlídka
1937 Bílá nemoc, Polská krev
1940 Cikánský baron
1946 Velbloud uchem jehly

Známými režiséry z této doby byli Antonín Popek, Bohumil Filka, Antonín Komprš, Antonín Vlk, František Filka a Slávek Müller. Z herců jmenujme alespoň Jana Veselého, Ladislava Filku, Petra Vlčka, Arnošta Vitulu, Aloise Oberreitera, Eduarda Orátora, Antonína Malého, Josefa Boleslava, Marii Vlčkovou, Annu Tomanovou, Idu Šoustalovou, Milču Popkovou, Aničku Filkovou a Elišku Vermouzkovou. Ještě za existence Sokola v roce 1940 vznikl divadelní kroužek v rámci Mládeže Národního souručenství z popudu Josefa Kučíka a Miloše Vituly. Za své pětileté období činnosti byly hrány hry jako Stará historie, Sedlák svým pánem, Spáč, Naši furianti, Zpovědník a další. Vedle Národního souručenství existovaly i jiné divadelní soubory jako např. spolek Beseda, Žižka, SK Kuřim, které se věnovaly převážně operetám. Po skončení války došlo k sjednocení všech souborů do tzv. Divadlo KD59 (na paměť 59. výročí od prvního sehraného divadla v Kuřimi). Tento spolek však neměl dlouhého trvání, sehrál pouze Vrchlického hru Knížata a recitační provedení Máje. Po rozpuštění KD59 obnovil svoji divadelní činnost Sokol a většina herců bývalého Národního souručenství se pokusila o pokračování divadelní činnosti v nově založeném Katolickém kulturním sdružení. Byla však provedena jen inscenace Erbenovy Kytice (opět v režii Josefa Kučíka) a tím skončila další epocha divadelní činnosti v Kuřimi. Činnost kuřimských divadelníků se v padesátých letech odehrávala na scéně místní sokolovny. V šedesátých letech se soubor zabydlel v novém prostředí Domu kultury závodního klubu TOS Kuřim. V roce 1962 zde Emil Skříčka nastudoval hudební revue Wericha, Voskovce a Ježka Sever proti Jihu. Hry Osvobozeného divadla se v repertoáru kuřimských ochotníků objevovaly v šedesátých letech mnohokrát. Všechny tyto hry (např. Kat a blázen, Cézár a těžká Barbora) režíroval Emil Skříčka. Velké popularitě se těšily operety, hudební revue, ale i pohádky, které opět režíroval Emil Skříčka. Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let vyústily spory ve vedení souboru v odchod Emila Skříčky z Divadla závodního klubu ROH TOS Kuřim. Skříčkův soubor našel nové zázemí v Okresním Klubu mládeže (dnes Penzion u mostu), kde začal působit pod názvem SATURN, satirické univerzální divadlo malých forem

při SSM Kuřim. Rostislav Kazda, pracovník Klubu mládeže, pomohl rozšířit původní soubor Emila Skřičky o hudební skupinu „66“. V té době se hrála především představení z repertoáru Osvobozeného divadla Voskovce a Wericha. Mezi nejvýraznější osobnosti tehdejšího souboru patřili protagonisté role Voskovce – Jaroslav Vavřík, a role Wericha – Bohuš Hledík. Po třech letech se soubor vrátil do Domu kultury, kde nastudoval představení Kat a blázen. Premiéra se hrála v březnu 1984.

Historie kuřimského **Klubu mládeže** začala už v letech 1968-1969. V těchto „krizových“ letech se zrodila v Kuřimi řada mládežnických klubů a tematicky zaměřených organizací. Až na junáky, kteří se ujali opuštění drůbežárny, všem ostatním chyběla střecha nad hlavou. Po vzniku soustředujícího Svazu klubů mládeže se začalo uvažovat o vybudování vlastního klubu. Což se ale nepodařilo, dokud všechny dílčí organizace nebyly „dobrovolně“ sloučeny v Socialistický svaz mládeže (SSM), kdy směly využívat prostory bývalé modlitebny Církve československé (Penzion u mostu). Členové tehdejšího výboru SSM (Antonín Jarůšek, Jan Boleslav, Ladislav Zejda a další) zpracovali projekt a pustili se v roce 1971 do rekonstrukce objektu v rámci akce „Z“. Desetitisíce dobrovolně a bezplatně odpracovaných hodin a obětavost členů výboru SSM přineslo svůj výsledek a v roce 1974 byl klub slavnostně otevřen. Programově klub 15 let přitahoval stovky mladých lidí z Kuřimi, jeho okolí a Brna a bez nadsázky je možno říci, že to, co měli možnost vidět v Praze ve velkém, bylo možno v Kuřimi shlédnout v komorním provedení. Kromě populárních zpěváků, jako byli např. Karel Černoch, Karel Zich, Jana Kratochvílová a dalších, se v klubu předvedla celá plejáda tehdy nepřiliš protěžovaných jazzmanů a jazzových zpěvaček (např. Eva Olmerová). Vystoupili tu také sourozenci Ulrichovi, Wabi Daněk, Karel Plíhal, Poutníci a pod. Pravidelným hostem klubu byla Husa na provázku s Bolkem Polívkou, Miroslavem Donutílem, Ivou Bitovou a Františkem Kocourkem.

Dům dětí a mládeže Kuřim, okres Brno-venkov

DDM je organizace spravovaná Jihomoravským krajem, která zajišťuje činnost dětí v kroužcích, ale neobejde se bez podpory rodičů a dobrovolníků především při pořádání hromadných akcí jako je Pohádková cesta, Vánoční živý betlém, Lampionky přání, Výstavy paličkované krajky, Maškarní ples, Mikulášský jarmark a dalších. Zcela na dobrovolnicích je závislý rybářský kroužek a šachisté, dobrovolníci pomáhají s chystáním ukázek či přepravou kufrů z táborů. Chod DDM zajišťuje Iva Zejdová a Marta Šmardová a učitelé v jednotlivých kroužcích. Více se můžete dozvědět na stránkách www.ddmkuřim.cz

Dobrovolníci v období socialismu

Neměli bychom ani zapomínat na specifické organizace v době socialismu jako byl **Pionýr, Svaz socialistické mládeže** (SSM), Svaz československo – sovětského přátelství apod. Více jak 40.letá činnost těchto i dalších organizací, které pod záštitou Národní fronty (a tedy celého politického pozadí své doby) se i v Kuřimi zobrazila. Z materiálu archivu a občanů Kuřimi jsme alespoň ilustračně vybrali několik prvomájových průvodů, spartakiády a vítání občánků. V případě, že byste chtěli vzpomenout konkrétní dobrovolníky, kteří i v této době dělali dobrou práci pro ostatní, využijte volné tabule a запиšte své poznatky a kontakt na sebe.

Křesťané a dobrovolnictví

V Kuřimi se nachází 2 větší společenství křesťanů a to Římskokatolická církev a Církev československá husitská. Kromě těchto dvou jsou tu i menší společenství jako Křesťané Kuřim (Radek Kolařík v Penzionu U mostu), Svědkové Jehovovi (Jelínkových 1599), Misijní skupina Brno – Kuřim (manželé Procházkovi) a další. V širším smyslu jsou všechna tato uskupení založena většinou na dobrovolnické práci (plat pobírá u registrovaných církví pouze duchovní uvolnění na celý úvazek). Členové sboru si mnohdy museli postavit vlastní modlitebnu či kostel, dle struktury a organizace se pak diakoni starají o děti, mládež, nemocné nebo i jiné skupiny. Misijně založené náboženské společenství pak věnuje svou práci a čas i mimo svou komunitu. Za všechna tato uskupení si představme alespoň kuřimský sbor Církve československé husitské (dříve jen Církve československé) a Orel (organizace římskokatolické církve).

Náboženská obec Církve československé husitské v Kuřimi

Náboženská obec Církve československé husitské v Kuřimi byla založena 11. dubna. 1924 jako Náboženská obec církve československé. Bohužel k činnosti naší obce v předválečném období nemáme mnoho informací. V náboženské obci pracoval také **sociální odbor náboženské obce (SONO)**, který byl součástí sítě diecézní a celocírkevní sociální práce. Měl na starosti pomoc sociálně slabším, starým a nemocným. Byla připravena metodika práce a dobrovolníci byli školeni. Prováděli sociální šetření, výpomoc, poradenství. Většinou se pomoc týkala vlastních členů, ale neuzavírala se ani potřebným mimo řady Církve československé. SONO v Kuřimi ve spolupráci zábavným a vzdělávacím odborem Žižka pořádal před II. Světovou válkou a během ní také divadelní představení. Sociální práce byt ve skromnějších podmínkách byla vykonávána odborem sociální práce až do počátku 90. let. V tomto období se na činnosti podílely zvláště paní Marie Packová a Květoslava Jandová.

Řada obcí provozovala také kulturní činnost - ochotnická představení, vystoupení pěveckých sborů, přednášky, besedy, lidové zábavy. Někteří členové obce se zapojili do **pěveckého sboru** náboženské obce.

Stavba Sboru dr. Farského v Kuřimi (u nádraží) . V letech 1967-1968 dobrovolníci z rady starších sami postavili pro náboženskou obec kostel. Na stavbě se výrazně podíleli: Josef Kaman, farář; Bohumila Kamanová, farářova manželka; Stanislav Hanák, tesař; Josef Janoušek, zedník, a Josef Votava,

Náboženská obec je vedena a spravována **radou starších** volenou shromážděním členů na určité funkční období. Hlavní činností církve jsou bohoslužby, konání obřadů, vyučování náboženství a biblická práce, vyučování náboženství na školách a návštěvy starších a nemocných členů, setkávání dětí a mládeže. V současnosti má Náboženská obec Církve československé husitské v Kuřimi 367 členů.

Dobrovolníci pomáhají

- spravovat Náboženskou obec (rada starších)
- a duchovním pomáhají uskutečňovat některé tyto služby - pomoc při bohoslužbách (lektoři; absolventi kursu pro laické kazatele vypomáhají při kázáních, hudební doprovod při bohoslužbách, příprava zpěvu pro slavnosti a svátky),
- příležitostné návštěvy a pomoc starým a nemocným členům příp. dalším potřebným
- výpomoc při organizování akcí pro děti apod.

Tato výpomoc není nějak institučně organizována, spíš se odvíjí od konkrétních potřeb a možností.

Orel Kuřim

OREL je občanské sdružení, které se zabývá organizováním a provozováním tělovýchovy, duchovních, charitativních, kulturních a sociálně výchovných aktivit i dalších významných projevů lidské kultury.

Orel je křesťanská sportovní organizace jejíž prioritou je především podpora sportu pro všechny.

Cílem Orla je výchova mladých lidí a dětí prostřednictvím sportovních a kulturních aktivit, není naší prioritou vychovávat mistry světa, ale věnovat se sportu, který je fairový, ohlíží se na soupeře i spoluhráče. Stejně podmínky a péči věnujeme talentům, ale i těm méně schopným a snaživým. Dáváme sportu smysl.

K založení jednoty v Kuřimi došlo 23.11.1935, ale činnost neměla dlouhého trvání. Prvním starostou Orla byl Oldřich Kepřt. Jednota byla znovuobnovena zásluhou PhDr.Miloslava Vituly 14.11.1994 a svoji činnost stále rozvíjí. Jedním ze spoluzakladatelů byl i současný starosta Vítězslav Nováček. Nyní má jednota Orla v Kuřimi 131 registrovaných členů a mnoho příznivců, kteří se do činnosti aktivně zapojují. Veškeré dění v naší jednotě je založeno čistě na dobrovolné práci. Ať už se jedná o organizování akcí, nebo trenérské vedení sportovních klubů, hrajících pravidelné soutěže. Pravdou je, že mnohdy naši členové investují nejen svůj čas, ale mnohdy i svoje peníze.

V roce 2007 se podařilo zásluhou Ing. Miluše Mackové na vypůjčeném pozemku vybudovat víceúčelové hřiště s umělým povrchem. V následujících letech potom ještě nový objekt sociálního zázemí a prostory pro klubovny. Celý areál dostal konečnou podobu realizací dětského hřiště. Vše z finančních prostředků MŠMT, určených na volnočasové aktivity mládeže. Získali jsme tak zázemí pro naše setkávání a klubovou činnost. Pro sportovní oddíly jsou tyto prostory malé a pronajímáme jim proto tělocvičny a haly nejen v Kuřimi.

Naši členové organizují pravidelnou činnost a již tradiční akce ve městě Kuřimi nejen pro Orly, ale i pro širokou veřejnost. Aktivně se také podílí na organizaci sportu a kultury i na župní a celostátní úrovni. Mezi ty akce, které si již vytvořily v Kuřimi tradici patří Kuřimský delfín, florbalový turnaj Orel Open, prázdninový turnaj v malé kopané, Orelský ples, oslavy, svátku matek Děkujeme maminkám..... Organizujeme zájezdy na Orelskou pouť na Sv.Hostýn, do termálních lázní, máme za sebou i mnoho charitativních projektů.

Můžeme se také pochlubit tím, že naše členka Ing. Miluše Macková byla zvolena na květnovém celostátním sjezdu 1. místostarostkou Orla ČR.

Sokol Kuřim

T.J. Sokol Kuřim je tělovýchovná jednota, jejíž hlavní činností je sportovní a kulturní zájmová činnost provozovaná pod celostátní organizací SOKOL. Nabízí cvičení v oddílech všestrannosti od nejmenších po seniory a ve sportovních oddílech. V Kuřimi došlo k ustanovení Sokola 8. ledna 1899. Tělovýchova se odbývala v malých prostorách místních hostinců, ve stodolách a na venkovních cvičištích. Činnost byla vážně narušena 1. světovou válkou, do níž narukovalo 74 členů a k obnově došlo po roce 1918. Nábor nových členů byl tak velký, že cvičení v provizorních prostorách se zvládalo jen s velkými potížemi.

Přípravy ke stavbě sokolovny začaly již v roce 1922, kdy Sokol koupil od obce část území Louček, kde bylo zřízeno letní cvičiště. V roce 1927 byly zahájeny přípravné a projekční práce. A pak se začalo, byla vyhlášena pracovní povinnost 100 hodin pro muže a 50 hodin pro ženy a dorost, 60 vozů pro koňské potahy a 30 vozů pro kravské potahy. Zní to trochu legračně, ale úspěch se brzy dostavil. Bylo navezeno spousta materiálu a když 24.6.1928 byl položen základní kámen, nikdo nepochyboval o úspěchu celé akce. Za necelých 14 měsíců stála na Loučkách nová sokolovna, slavnostně otevřená 11. srpna 1929. Co dodat? Sokolovna se stala na 50 let sportovním a společenským centrem Kuřimi. Ve vzpomínkách se vybavují plesy, věnečky a taneční zábavy. Promítání filmů, divadla, ať už místních nebo příjíždějících souborů. V roce 1939 byl Sokol zakázán a budova sloužila veřejnosti vedené protektorátním režimem.

Po roce 1945 došlo k obnově. Nárůst členstva a sportovní činnosti i společenské a kulturní akce nepřežily dopady únorových událostí 1948. Na dlouhých 40 let tu sice stále byla sokolovna, ale činnost byla řízena úřadem sjednocené tělovýchovy. Po roce 1989 generační problém už nedokázal oživit sokolskou činnost v předválečném a předúnorovém rozsahu. Dnes má Sokol Kuřim kolem 360 členů, velkou část členské základny tvoří oddíly všestrannosti, svojí činností rozvíjí i sportovní oddíly. Pozornost je zaměřena především na cvičení těch nejmenších – pravidelně cvičí rodiče s dětmi, vznikl oddíl předškoláků se zaměřením na atletiku, probíhá i cvičení mladších školních dětí, dětskou složku najdeme i ve sportovních oddílech – např. tenisu, badmintonu, v prostorách sokolovny cvičí i malé moderní gymnastky.

Sokol nezapomíná ani na střední a starší generaci, která má možnost navštěvovat jednak sportovní oddíly nebo cvičení všestrannosti pro ženy, či turistický oddíl.

Během roku se pořádají nejrůznější sportovní turnaje otevřené pro veřejnost, akce pro děti – maškarní, mikulášská, uspávání broučků, soutěže a pod. Někteří členové se účastní různých sokolských vystoupení či pomáhají v organizaci akcí pořádaných např. mateřskou školou (Školková olympiáda). Pravidelně se pořádají i tzv. dny Sokolení, kde jednota prezentuje svojí činnost ve formě ukázek ze cvičení, turnajů jednotlivých oddílů. Celá činnost Sokola by nebyla možná bez obětavé práce cvičitelů a cvičitelek, vedoucích oddílů a v neposlední řadě i jednotlivých členů, kteří se podílí na chodu tělovýchovné jednoty bez nároku na odměnu a věnují svůj čas práci s mládeží.